

DEPARTEMENT
LEEFMILIEU,
NATUUR &
ENERGIE

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid
Dienst Mer
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
Tel: 02/553.80.79 e-mail: mer@vlaanderen.be

Aanvullende richtlijnen voor het strategisch MER bij het complex project “Noord-Zuidverbinding Limburg”

Initiatiefnemer:
De Werkvennootschap
Departement Omgeving

18 maart 2021
CP-14-ARL

1. Inleiding

Team Mer betekende in functie van het strategisch MER op 28 juli 2020 de bijzondere richtlijnen (verder: richtlijnen). Die richtlijnen werden opgesteld rekening houdend met de raadpleging van adviesinstanties en het publiek over de alternatievenonderzoeksnota (v. juli 2020).

Op basis van verder onderzoek werden de 7 oorspronkelijke alternatieven getrechterd tot 3 redelijke alternatieven. Het proces van de vertrechtering en de bijhorende onderbouwing, alsook de volledige beschrijving van de 3 redelijke alternatieven werd opgenomen in een 'Tussennota'. Aangezien er slechts 3 redelijke alternatieven overbleven werd een nieuwe publieke raadpleging en adviesronde georganiseerd. Deze aanvullende bijzondere richtlijnen worden opgesteld naar aanleiding van een nieuwe publieke raadpleging en adviesronde over de tussennota.

Deze aanvullende richtlijnen moeten samen gelezen worden met de geactualiseerde en overkoepelende alternatievenonderzoeksnota versie maart 2021, met de richtlijnen van 28 juli 2020. Als geactualiseerde en overkoepelende Alternatievenonderzoeksnota versie maart 2021 worden de drie rapporten beschouwd die opgemaakt werden als cruciale ijkpunten in het proces van het afgelopen jaar. Het gaat om de volgende ijkpunten: (1) geactualiseerde AON (versie juli 2020) met zeven alternatieven, (2) tussennota (november 2020) met drie overgebleven redelijke alternatieven, (3) de toevoeging van twee combinatiealternatieven aan de drie redelijke alternatieven (maart 2021).

2. Overwegingsdocument

Van 9 november 2020 tot en met 10 december 2020 werd een publieke raadpleging georganiseerd over de tussennota. In de periode van 9 november 2020 tot en met 23 december 2020 kregen de adviesinstanties de vraag om er advies over te geven. Verder werd ook een infomarkt georganiseerd op 12 oktober en vond er een online vraag en antwoordsessie plaats op 20/10. Het projectteam stelde een overwegingsdocument (versie 15 maart 2021) op waarin de details over deze raadpleging zijn opgenomen.

In dit overwegingsdocument (versie 15 maart 2021) worden vervolgens alle opmerkingen inhoudelijk gegroepeerd in categorieën en er is een antwoord geformuleerd. Op deze manier wordt aangegeven hoe in het geïntegreerd effectenonderzoek met de ontvangen opmerkingen en adviezen zal worden omgegaan.

Het overwegingsdocument (versie 15 maart 2021) geeft concluderend specifiek aan op welke punten de alternatievenonderzoeksnota zal worden aangepast indien dit nodig wordt geacht. Dit overwegingsdocument is opgesteld in overleg met de team Mer.

De uitgangspunten uit de richtlijnen van 28 juli 2020 zijn nog steeds van toepassing. Net als in de richtlijnen kan algemeen gesteld worden dat opmerkingen en adviezen van onderstaande aard als niet relevant beschouwd worden voor het onderzoek op strategisch niveau:

- reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;
- reacties die vooruitlopen op de conclusies van het onderzoek, vb. voorkeur voor specifieke ontwikkelingen;
- reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het onderzoek en die pas in een volgende onderzoeksfase relevant (kunnen) zijn.

Uit de reacties op de tussennota, zowel vanuit de publieke raadpleging als de adviesronde, blijkt dat de verfijning en vertrechtering niet in vraag worden gesteld; wel wordt gevraagd naar een (her)combinatie van de overblijvende alternatieven, zoals ook mogelijk gemaakt door de gAON van juli 2020. Op de tijdens de adviesronde gestelde vraag tot (her)combinatie van alternatieven wordt in de voorliggende geactualiseerde alternatievenonderzoeksnota van maart 2021 ingegaan door A2 in Helchteren te combineren met A3 in Helchteren. Dit brengt het aantal te onderzoeken alternatieven in de geactualiseerde alternatievenonderzoeksnota op vijf: drie alternatieven uit de tussennota en twee combinatie-alternatieven. Deze vijf alternatieven zullen volwaardig en gelijkwaardig worden onderzocht in het kader van het geïntegreerd effectenonderzoek, dat moet leiden tot de aanwijzing van het voorkeursalternatief. Voor het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) tussen Noord-Limburg en Hasselt is ingegaan op de tijdens de adviesronde gestelde vraag om ook niet-spoorgebonden oplossingen te onderzoeken, door verdere optimalisaties en variaties (zoals trambus en regiobus) te onderzoeken.

Team Mer onderschrijft met deze aanvullende richtlijnen de analyse en voorgestelde aanpak in het overwegingsdocument (versie 15 maart 2021). Het overzicht is gedetailleerd en gaat in op alle opmerkingen. De overwegingscriteria en antwoorden liggen in lijn met de eerder in de alternatievenonderzoeksnota en bijzondere richtlijnen uitgezette intenties en doelstellingen voor het geïntegreerd onderzoek.

Voor de categorieën die rechtstreeks aan het strategisch MER gerelateerd zijn, stemt team Mer in met de voorgestelde aanpassingen aan de alternatievenonderzoeksnota versie maart 2021. Dit heeft rechtstreeks een invloed op de uitwerking van het Strategisch MER.

Zo zullen in het kader van het geïntegreerd effectenonderzoek onder meer de directe en indirecte effecten op landbouw volwaardig en gelijkwaardig worden onderzocht in het sMER, met inachtneming van de resultaten van de uit te voeren landbouwimpactstudie (LIS). Waar in de startbeslissing van 16 maart 2018, in samenhang met het sMER, op de mogelijkheid van een landbouweffectrapportage (LER) wordt gewezen, heeft dit betrekking op het concrete onderzoek naar de effecten op individuele landbouwbedrijven, eens het voorkeursalternatief zal zijn bepaald. Voor de beoordeling van de effecten op landbouw op strategisch niveau, voorafgaandelijk aan het voorkeursbesluit, volstaat een sMER gebaseerd op een LIS. Voor de opmaak van deze LIS zal gebruik worden gemaakt van het 'LIS 2019-duidingsdocument' van 9 juni 2020 van het Departement Landbouw & Visserij.

Voor de overige categorieën (zoals o.a. Kostenraming, ontwerp en technisch onderzoek, procesverloop,....) stemt het team Mer eveneens in met de reacties en conclusies. Deze aanpassingen hebben geen rechtstreekse invloed op de uitwerking van het Strategisch MER. Wel kunnen ze van invloed zijn op de detaillering van de beschrijving van het project en de alternatieven, wat op zijn beurt een effect heeft op de leesbaarheid van het volledige geïntegreerd effectenonderzoek.

Deze aanvullende bijzondere richtlijnen kunnen daarmee niet geïnterpreteerd worden als een validatie of uitspraak over de deelonderzoeken die onafhankelijk van het Strategisch MER worden uitgevoerd (technisch en ontwerp onderzoek, sMKBA,...).

3. Besluit

Het overwegingsdocument versie 15 maart 2021 geeft op een volledige en overzichtelijke wijze weer hoe met de opmerkingen van de adviesinstanties en het publiek is omgegaan en wat de conclusies zijn over aan te passen punten in de geactualiseerde alternatievenonderzoeksnota versie maart 2021. Als geactualiseerde en overkoepelende Alternatievenonderzoeksnota versie maart 2021 worden de drie rapporten beschouwd die opgemaakt werden als cruciale ijkpunten in het proces van het afgelopen jaar. Het gaat om de volgende ijkpunten: (1) geactualiseerde AON (versie juli 2020) met zeven alternatieven, (2) tussennota (november 2020) met drie overgebleven redelijke alternatieven, (3) de toevoeging van twee combinatiealternatieven aan de drie redelijke alternatieven (maart 2021).

Het Strategisch MER als onderdeel van het geïntegreerd effectenonderzoek moet worden uitgewerkt rekening houdend met deze conclusies.

Digitaal getekend door

Lina Grooten

Directiehoofd Directie Gebiedsontwikkeling

Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten